

Πρόγραμμα του ΚΚΕ

Εισαγωγή

Η ίδρυση του ΚΚΕ το 1918, που επιταχύνθηκε από τη Μεγάλη Οχτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση, ήταν ώριμος καρπός της ανάπτυξης του εργατικού κινήματος στη χώρα μας και της συνένωσής του με τη θεωρία του επιστημονικού σοσιαλισμού.

Το ΚΚΕ, πρωτοπόρο, συνειδητό και οργανωμένο τμήμα της εργατικής τάξης, έχει τελικό του σκοπό την ανατροπή του καπιταλισμού και την οικοδόμηση του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού.

Καθοδηγείται από την κοσμοθεωρία του μαρξισμού-λενινισμού. Προσπαθεί να την αφομοιώνει και να την αναπτύσσει δημιουργικά, γενικεύοντας την πείρα του εργατικού και λαϊκού κινήματος.

Η πολύχρονη πείρα του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος και του ΚΚΕ επιβεβαιώνει ότι η εργατική τάξη δεν μπορεί να εκπληρώσει την ιστορική της αποστολή, αν δεν έχει το δικό της γερό, καλά οργανωμένο και θεωρητικά εξοπλισμένο κόμμα, κόμμα νέου τύπου .

Το ΚΚΕ είναι πιστό στην αρχή του προλεταριακού διεθνισμού, της διεθνούς αλληλεγγύης και συνεργασίας με τους εργαζομένους όλου του κόσμου. Εκπληρώνει με συνέπεια τις διεθνιστικές του υποχρεώσεις, συμμετέχει στον αγώνα για την ανασυγκρότηση, την ενότητα και το δυνάμωμα του διεθνούς κομμουνιστικού και εργατικού κινήματος.

Από την ίδρυσή του το ΚΚΕ υπερασπίστηκε σταθερά την ΕΣΣΔ, το σοσιαλιστικό σύστημα στην Ευρώπη και τις άλλες σοσιαλιστικές χώρες. Συμμετείχε στην Κομμουνιστική Διεθνή και στις μετέπειτα προσπάθειες διαμόρφωσης κοινής στρατηγικής του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος απέναντι στον ιμπεριαλισμό. Εξέφρασε την αλληλεγγύη του στους αγώνες της παγκόσμιας εργατικής τάξης, στους λαούς που αγωνίζονταν για την εθνική τους απελευθέρωση, τη δημοκρατία και το σοσιαλισμό. Το ίδιο το ΚΚΕ δέχθηκε, σε κρίσιμες και δύσκολες φάσεις του αγώνα του, τη διεθνιστική αλληλεγγύη και συμπαράσταση του διεθνούς κομμουνιστικού και εργατικού κινήματος.

Το ΚΚΕ, κόμμα βαθιά πατριωτικό, είναι ο γνήσιος και αντάξιος κληρονόμος των εθνικών, δημοκρατικών και επαναστατικών παραδόσεων του ελληνικού λαού. Αντιπαλεύει κάθε εκδήλωση φασισμού, εθνικισμού, σοβινισμού και ρατσισμού. Υπερασπίζεται τα δικαιώματα των μειονοτήτων και των μεταναστών.

Στην ιστορική του πορεία, το ΚΚΕ συνέδεσε την πάλη για το σοσιαλισμό με την πάλη για την εθνική ανεξαρτησία και τη δημοκρατία, για μια Ελλάδα ανεξάρτητη από τους ιμπεριαλιστικούς οικονομικοπολιτικούς και στρατιωτικούς οργανισμούς. Στηλίτευσε τη θεωρία της “ψωροκόσταινας”. Απέδειξε ότι ο ελληνικός λαός μπορεί

να στηριχτεί πρώτα απ' όλα στις δικές του υλικές και πνευματικές δυνάμεις. Οι κομμουνιστές ήταν στην πρώτη γραμμή στα χρόνια της εποποιίας της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης και του αγώνα του Δημοκρατικού Στρατού.

Το ΚΚΕ στην 78χρονη ηρωική ιστορία του αντιπάλεψε την αντίληψη της ταξικής συνεργασίας ανάμεσα σε εκμεταλλευτές και εκμεταλλευόμενους. Κατόρθωσε, μέσα στις πιο δύσκολες συνθήκες, να διατηρήσει τον επαναστατικό χαρακτήρα του. Αντιπάλεψε και αντιμετώπισε, με ανοιχτή αυτοκριτική, τις συνέπειες από λάθη και παρεκκλίσεις που σημειώθηκαν στη μακρόχρονη και πολυκύμαντη διαδρομή του.

Το ΚΚΕ αγωνίζεται ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους, υπερασπίζεται την ειρηνική συμβίωση των λαών. Ο κίνδυνος του πολέμου θα είναι παρών όσο υφίσταται η πηγή των πολέμων, ο ιμπεριαλισμός. Η πάλη για την υπεράσπιση της ειρήνης δένεται οργανικά με την αντιιμπεριαλιστική πάλη, την πάλη για το σοσιαλισμό.

Το ΚΚΕ είναι κόμμα βαθιά δημοκρατικό. Σε όλη τη διαδρομή του αναδείχθηκε σε αδιάλλακτο υπερασπιστή των δημοκρατικών πολιτικών και συνδικαλιστικών ελευθεριών του λαού. Ο τρόπος οργάνωσής του, οι αρχές και κανόνες λειτουργίας του, οι δεσμοί του με τις μάζες, η αναγνώριση του επαναστατικού ρόλου της εργατικής τάξης και των λαϊκών μαζών αποτελούν πειστική έκφραση της δημοκρατικότητάς του.

Το ΚΚΕ αναδείχθηκε συνεπής και σταθερός υπερασπιστής του ελληνικού λαϊκού πολιτισμού. Αντιπάλεψε το σκοταδισμό και τη μισαλλοδοξία, αγωνίστηκε για μια βαθιά ανθρωπιστική, επιστημονικά θεμελιωμένη λαϊκή παιδεία. Στήριξε τις προσπάθειες και το επιστημονικό έργο της προοδευτικής διανοήσης, ανέδειξε το ρόλο της στους εργατικούς λαϊκούς αγώνες, στην απελευθερωτική, δημοκρατική πάλη.

Το ΚΚΕ από την ίδρυσή του στάθηκε στο πλευρό της νεολαίας της χώρας μας. Έδειξε στοργή γι' αυτήν και φροντίδα για τα προβλήματα και το μέλλον της. Εξακολουθεί να προσβλέπει με εμπιστοσύνη στο πρόσωπο της νέας γενιάς, στις δυνατότητές της να συμβάλλει στην οικοδόμηση του σοσιαλιστικού αύριο. Η όλη ιστορική διαδρομή του, καταξιώνει την αναγκαιότητα ύπαρξής του στην ελληνική κοινωνία.

Το Πρόγραμμα του ΚΚΕ δίνει σε γενικές γραμμές τη συνολική στρατηγική του για το σοσιαλισμό και τα βασικά καθήκοντα της ταξικής πάλης.

A. Ο σύγχρονος κόσμος

Η εποχή μας, εποχή περάσματος από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό

Στον 20ό αιώνα έγιναν σημαντικές αλλαγές στην καπιταλιστική κοινωνία. Διαμορφώθηκε ο ιμπεριαλισμός, ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού. Δημιουργήθηκαν τα μονοπώλια που διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή, γεννώντας την τάση για στασιμότητα και σήψη. Η καπιταλιστική οικονομία πέρασε σε μια νέα βαθμίδα διεθνοποίησης του κεφαλαίου και της παραγωγής. Το τραπεζικό κεφάλαιο συγχωνεύθηκε με το βιομηχανικό. Δημιουργήθηκε το χρηματιστικό κεφάλαιο και η χρηματιστική ολιγαρχία. Απέκτησε εξαιρετική σημασία η εξαγωγή κεφαλαίων σε σχέση με την εξαγωγή εμπορευμάτων. Συγκροτήθηκαν διεθνείς μονοπωλιακές ενώσεις των καπιταλιστών για το μοίρασμα του κόσμου ανάμεσα στις μεγάλες καπιταλιστικές δυνάμεις. Διαμορφώθηκε ο κρατικομονοπωλιακός καπιταλισμός (ΚΜΚ).

Στο κατώφλι του 21ου αιώνα οι διεθνείς εξελίξεις σηματοδοτούνται από τη βάρβαρη και απάνθρωπη επιχείρηση του ιμπεριαλισμού να επιβάλει τη νέα τάξη πραγμάτων σε όλο τον κόσμο. Η ανθρωπότητα ζει ζοφερές στιγμές, εξαιτίας της ιμπεριαλιστικής επιθετικότητας για κυριαρχία και υποταγή, που εκδηλώνεται πιο απροκάλυπτα μετά την αντεπανάσταση στις σοσιαλιστικές χώρες της Ευρώπης και την αρνητική μεταβολή του διεθνούς συσχετισμού δυνάμεων. Οι συνεχείς ανοιχτές επεμβάσεις και οι ανταγωνισμοί των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων για το μοίρασμα των αγορών οδηγούν σε νέα δεσμά εξάρτησης και καθυπόταξης χωρών, στην εμφάνιση νέων εστιών έντασης και τοπικών πολέμων, στη δολοφονική δράση των δήθεν ειρηνευτικών ΝΑΤΟϊκών ή άλλων πολυεθνικών δυνάμεων. Η δράση των μονοπωλίων συνοδεύεται από μια πρωτόγνωρη επίθεση στα δικαιώματα των εργαζομένων, στις εργασιακές και κοινωνικές κατακτήσεις τους, καθώς και από καταλήστευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών του πλανήτη.

Ενας μικρός αριθμός αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών ελέγχει και εκμεταλλεύεται το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πλούτου. Κυρίαρχη θέση ανάμεσά τους κατέχουν οι ΗΠΑ, που έχουν τον πρώτο λόγο στην προώθηση της νέας τάξης πραγμάτων. Οι ίδιες δυνάμεις ελέγχουν και τον ΟΗΕ. Η μετατροπή του ΟΗΕ σε όργανο διεθνούς επιβολής της θέλησής τους παραβιάζει κατάφωρα τις ιδρυτικές αρχές και τους σκοπούς του. Το ΝΑΤΟ έχει αναγορευθεί σε παγκόσμιο χωροφύλακα και τοποτηρητή της νέας τάξης. Αναβαθμίζεται ο ρόλος και οι αρμοδιότητες μιας σειράς διεθνών ιμπεριαλιστικών οργανισμών και ενώσεων, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ, πρώην ΓΚΑΤΤ), το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η Βορειοαμερικάνικο Σύμφωνο Ελευθέρου Εμπορίου (ΝΑΦΤΑ), η Ευρωπαϊκή Ένωση, που αποτελούν βασικούς μοχλούς για την υποταγή των αντικειμενικών τάσεων της διεθνοποίησης στα σχέδια και στους στόχους των πολυεθνικών. Οι πρώην σοσιαλιστικές χώρες της Ευρώπης έχουν μεταβληθεί σε πεδίο σκληρών ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών. Οι λαοί τους γνωρίζουν το απάνθρωπο πρόσωπο της καπιταλιστικής παλινόρθωσης και εκμετάλλευσης. Γύρω από τις ηγέτιδες δυνάμεις του διεθνούς ιμπεριαλιστικού συστήματος ξεχωρίζει ένας

δεύτερος κύκλος χωρών, οι εγχώριες ολιγαρχίες των οποίων αναλαμβάνουν να παίξουν το ρόλο του περιφερειάρχη και του διαμεσολαβητή, με στόχο να αναβαθμίσουν τη θέση τους και να αποσπάσουν μέρος των υπερκερδών.

Παρά την ευνοϊκή για το διεθνή ιμπεριαλισμό συγκυρία, οξύνονται και αναπαράγονται οι βαθιές και άλυτες αντιθέσεις του. Η δράση των διεθνών καπιταλιστικών οργανισμών και των πολυεθνικών βαθαίνει και οξύνει την αντίθεση ανάμεσα στον κοινωνικό χαρακτήρα της παραγωγής και την καπιταλιστική ιδιοποίηση των αποτελεσμάτων της.

Η προώθηση διακρατικών ιμπεριαλιστικών ρυθμίσεων βαθαίνει τον ανισότιμο χαρακτήρα του διεθνούς καταμερισμού εργασίας και της ανάπτυξης. Οι λαοί πληρώνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των τριών βασικών καπιταλιστικών ενώσεων-Βορειοαμερικανικό Σύμφωνο Ελευθέρου Εμπορίου (NAFTA), Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και Οικονομική Συνεργασία Ασίας-Ειρηνικού (APEC)- όπως και μεταξύ των ηγέτιδων ιμπεριαλιστικών χωρών που τις συγκροτούν, για τον έλεγχο και το ξαναμοίρασμα των αγορών και των ζωνών επιρροής.

Η στρατιωτικοποίηση των διεθνών σχέσεων και η αύξηση των εξοπλισμών, μαζί με τις οξυνόμενες ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις, την αναβίωση του εθνικισμού και του σοβινισμού, παράγουν και αναπαράγουν τη βία και τον πόλεμο, δυναμώνουν την αστάθεια και δημιουργούν κινδύνους μιας γενικευμένης πολεμικής σύρραξης.

Η γενική κρίση του καπιταλισμού συνεχίζεται. Αυξάνεται η σχετική και η απόλυτη εξαθλίωση μεγάλων τμημάτων της εργατικής τάξης και άλλων λαϊκών στρωμάτων. Νέες ζώνες φτώχειας εμφανίζονται. Εντείνεται η μεταναστευτική έκρηξη. Η ανεργία και η εξαθλίωση, η έλλειψη στέγης, η μαύρη εργασία, η εγκληματικότητα, οι κοινωνικές αρρώστιες, η διάδοση των ναρκωτικών, η πορνεία, η περιθωριοποίηση ευρύτατων κοινωνικών ομάδων, έχουν πάρει πλέον μαζικές διαστάσεις στις ίδιες τις μητροπόλεις του καπιταλισμού. Η κρίση των αξιών, η χειραγώγηση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ), η εμπορευματοποίηση της γνώσης, του πολιτισμού, η ξέφρενη καταστροφή του περιβάλλοντος, όλο και πιο έντονα στιγματίζουν τη σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία. Ο ρατσισμός, ο φόβος και το μίσος προς τους αλλοδαπούς καλλιεργούνται συστηματικά μαζί με τη διάδοση του ανορθολογισμού, την αναβίωση των κάθε λογής μυστικισμών και του θρησκευτικού φανατισμού. Επανεμφανίζονται και δραστηριοποιούνται νεοφασιστικά και εθνικιστικά κόμματα και οργανώσεις. Σημειώνεται στροφή προς την πολιτική αντίδραση, με κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα την κρατική καταστολή, τον περιορισμό των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων και την απροκάλυπτη δράση των μυστικών υπηρεσιών και των μηχανισμών των ιμπεριαλιστικών κρατών. Ο παρασιτισμός και η σήψη έχουν πάρει τεράστιες διαστάσεις. Ενισχύεται η αντιπαραγωγική δράση του πολυεθνικού κεφαλαίου. Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, συμβαδίζει με τη μαζική καταστροφή άλλων. Στην εποχή μας οι τεράστιες κατακτήσεις της επιστήμης και του ανθρώπινου πολιτισμού ασφυκτούν στο περίβλημα του καπιταλισμού. Ο άνθρωπος, ενώ δεν είχε ποτέ τόσες δυνατότητες για ευημερία και ελευθερία όσες έχει σήμερα, είναι δέσμιος της εκμετάλλευσης και της εξαθλίωσης.

Από όλη τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα αναδειχεται η ανάγκη να απαντήσουν οι εργαζόμενοι σε ένα δίλημμα πιο πειστικό από κάθε άλλη φορά: να πουν ναι στην υποταγή, στη συνεχή επιδείνωση της ζωής τους, στην οπισθοδρόμηση και το σκοταδισμό ή να πουν ναι στο δρόμο της αντίστασης ενάντια στις κυρίαρχες επιλογές του κεφαλαίου, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τα μονοπώλια, με στόχο την ανατροπή της κυριαρχίας και της εξουσίας τους και την οικοδόμηση του σοσιαλισμού.

Ο καπιταλισμός είναι ιστορικά ξεπερασμένος. Προβάλλει η αναγκαιότητα και επικαιρότητα του σοσιαλισμού, η ακατάβλητη ζωτικότητα και επικαιρότητα του μαρξισμού-λενινισμού, της επιστημονικής θεωρίας που αποδείχνει για μια ακόμη φορά τη διαχρονικότητά της, τον αναντικατάστατο ρόλο της ως θεωρητικού εργαλείου για την ανάλυση, τη γνώση και την επαναστατική αλλαγή της κοινωνίας.

Οι αντεπαναστατικές ανατροπές δεν αλλάζουν το χαρακτήρα της εποχής. Η σημερινή φάση της ύφεσης και της οπισθοχώρησης του διεθνούς επαναστατικού κινήματος είναι προσωρινή. Η νέα φάση ανόδου ωριμάζει ήδη μέσα στην εντεινόμενη ταξική πάλη, την αντίσταση της διεθνούς εργατικής τάξης και τα νέα φαινόμενα της αφύπνισης και αγωνιστικής παρουσίας των λαών. Ο 21ος αιώνας θα είναι ο αιώνας της ανασύνταξης των επαναστατικών δυνάμεων, της απόκρουσης της επίθεσης του διεθνούς κεφαλαίου, της αποφασιστικής αντεπίθεσης. Θα είναι ο αιώνας μιας καινούργιας ανόδου του παγκόσμιου επαναστατικού κινήματος και μιας νέας σειράς κοινωνικών επαναστάσεων.

Το σύγχρονο επαναστατικό και αντιϊμπεριαλιστικό κίνημα

Διευρύνονται οι γραμμές της παγκόσμιας εργατικής τάξης. Νέες χώρες και λαοί, που γνωρίζουν τη βαριά εξάρτηση και τη στυγνή εκμετάλλευση των πολυεθνικών, πυκνώνουν τις γραμμές των δυνάμεων, που αντικειμενικά έχουν θέση στο μεγάλο μέτωπο της αντιιμπεριαλιστικής πάλης και στο άνοιγμα του δρόμου προς το σοσιαλισμό. Το δικαίωμα του κάθε λαού να αποφασίζει αυτός για το δρόμο της ανάπτυξής του και να συμμετέχει ισότιμα στο διεθνή καταμερισμό εργασίας, είναι συνώνυμο και ταυτίζεται με την πάλη ενάντια στα ιμπεριαλιστικά κέντρα, τις καπιταλιστικές ενώσεις και τους διάφορους διεθνείς μηχανισμούς τους. Συνδέεται αδιάρρηκτα και φέρνει στην ημερήσια διάταξη την ανάγκη της σοσιαλιστικής αλλαγής.

Η συσπείρωση και η πάλη ενάντια στην ιμπεριαλιστική νέα τάξη πραγμάτων και τους εκφραστές της αποτελεί σήμερα το βασικό κρίκο της σύγχρονης επαναστατικής διαδικασίας. Είναι ο δρόμος της διεθνούς εργατικής τάξης και των λαών για την υπεράσπιση των κατακτήσεων και των δικαιωμάτων τους, για θετική αλλαγή του διεθνούς συσχετισμού δυνάμεων και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων για μια νέα φάση ανόδου και νικηφόρα πορεία του επαναστατικού κινήματος.

Στις κατευθύνσεις αυτές συνενώνονται σήμερα αντικειμενικά:

- Το επαναστατικό εργατικό κίνημα των καπιταλιστικών χωρών.
- Οι χώρες που οικοδομούν το σοσιαλισμό μέσα στις ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες κυριαρχίας του διεθνούς κεφαλαίου.

- Τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα των χωρών που καταπιέζονται από τα ιμπεριαλιστικά κέντρα.
- Η κοινή δράση των δυνάμεων αυτών είναι ικανή να αντιμετωπίσει την ιμπεριαλιστική επεκτατικότητα και ασυδοσία.

Καθοριστικό και αποφασιστικό ρόλο μπορεί και πρέπει να παίξει το διεθνές κομμουνιστικό κίνημα. Δεν μπορεί να έχει ουσιαστικές και σταθερές επιτυχίες η πάλη ενάντια στον ιμπεριαλισμό κι ο αγώνας για το σοσιαλισμό, εάν το κομμουνιστικό κίνημα είναι οργανωτικά και ιδεολογικά κατακερματισμένο. Η ανασυγκρότηση του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος και η έξοδος από τη σημερινή κατάσταση της κρίσης και της υποχώρησης, η αποκατάσταση της ενότητας του, στη βάση του μαρξισμού-λενινισμού, του προλεταριακού διεθνισμού και της ενιαίας στρατηγικής, όπως και η συγκεκριμένη έκφρασή της, είναι το επείγον καθήκον που απαιτούν οι σημερινές συνθήκες της πάλης ενάντια στη διεθνή ενότητα του κεφαλαίου. Στην κατεύθυνση αυτή μπορεί και πρέπει να προχωρήσει αποφασιστικά ο συντονισμός και η κοινή δράση, ο διάλογος και η συζήτηση για την ιδεολογική του ταυτότητα, τη στρατηγική του σύγχρονου αντιιμπεριαλιστικού και επαναστατικού αγώνα. Διαδικασία η οποία είναι απόλυτα συνδεδεμένη με την αποφασιστική πάλη και αντίκρουση των ρεφορμιστικών και οιορτουμιστικών αντιλήψεων, των διαφόρων θεωριών που στοχεύουν στην ενσωμάτωση και τη χειραγώγηση της εργατικής τάξης.

Το ΚΚΕ θα προωθήσει και θα στηρίξει με όλες του τις δυνάμεις πρωτοβουλίες που ενισχύουν και εκφράζουν τις κατευθύνσεις αυτές. Θα συνεχίσει και θα εντείνει ανάλογες δικές του πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα για τον συντονισμό και την κοινή δράση ενάντια στη νέα τάξη πραγμάτων στα Βαλκάνια, την Ευρώπη και τη Μεσόγειο.

B. Η Ελλάδα στο σύστημα του ιμπεριαλισμού

Ο ελληνικός καπιταλισμός βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο ανάπτυξής του, στην κρατικομονοπωλιακή του βαθμίδα. Στη χώρα μας υπάρχουν οι υλικές προϋποθέσεις για το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό. Αυτό προκύπτει από το επίπεδο ανάπτυξης του ελληνικού καπιταλισμού και των αντιθέσεών του.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε ενδιάμεση και εξαρτημένη θέση στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά της καθορίστηκαν από ιστορικούς λόγους: Από την αργή και βασανιστική ανάπτυξη του καπιταλισμού στην Ελλάδα, η οποία πραγματοποιήθηκε κάτω από την άμεση οικονομική, πολιτική και στρατιωτική ανάμιξη των ισχυρών καπιταλιστικών κρατών και με όρους εξάρτησης από το ξένο κεφάλαιο. Ο μονοπωλιακός καπιταλισμός στη χώρα μας αναπτύχθηκε αργότερα από ό,τι στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες και ενώ είχε ήδη διαμορφωθεί το διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα, με αποτέλεσμα να στηριχθεί σε σχετικά χαμηλή υλικοτεχνική βάση. Στα μεταδιχτατορικά χρόνια αναπτύχθηκε περισσότερο ο κρατικομονοπωλιακός καπιταλισμός, δυνάμωσε η εξάρτηση από το ξένο μονοπωλιακό κεφάλαιο και το διεθνή ιμπεριαλισμό. Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, ιδιαίτερα στη δεκαετία του 1980, η Ελλάδα προσαρμόζεται περισσότερο οργανικά στο σύστημα του ιμπεριαλισμού, μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του NATO και με τη συμμετοχή της σε διεθνείς διακρατικές συμφωνίες.

Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ αναβαθμίζεται η παρέμβαση του ιμπεριαλιστικού κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη θεσμοθετημένη δυνατότητα να αναμιγνύεται στο οικονομικό προστίθεται και η δυνατότητα να αναμιγνύεται και στο πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο, στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της λεγόμενης εσωτερικής ασφάλειας.

Το διεθνές μονοπωλιακό κεφάλαιο ελέγχει την ελληνική οικονομία και βασικούς τομείς της χώρας. Οι πολυεθνικές και τα μονοπώλια κατάκτησαν νέες θέσεις, διείσδυσαν βαθύτερα και ασκούν άμεσο ρόλο σε τομείς καίριους για τη διαμόρφωση της πολιτικής συμπεριφοράς, της κοινωνικής συνείδησης της εργατικής τάξης και του λαού. Το ελληνικό κεφάλαιο έχει συνδεθεί πιο στενά με τα συμφέροντα του διεθνούς μονοπωλιακού κεφαλαίου. Κυρίαρχη τάση του είναι η διασύνδεση μαζί του, η εξάρτηση και η προσαρμογή στους γενικότερους σχεδιασμούς. Η γενική τάση

διαπλοκής δεν αλλάζει από το γεγονός ότι τμήματα του ντόπιου κεφαλαίου πλήττονται από τις πολυεθνικές.

Η ελληνική ολιγαρχία διατηρεί στενούς δεσμούς και με τα τρία ιμπεριαλιστικά κέντρα. Η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αναιρεί τον κυρίαρχο ρόλο του αμερικάνικου παράγοντα, ιδιαίτερα στον πολιτικό και στρατιωτικό τομέα. Στις σημερινές συνθήκες, η ντόπια ολιγαρχία φιλοδοξεί να παίξει ρόλο διαμεσολαβητή ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ από τη μια και τις χώρες των Βαλκανίων και της Μεσογείου από την άλλη. Να δυναμώσει την οικονομική, πολιτική και στρατιωτική παρουσία της στην περιοχή. Οι επιδιώξεις αυτές την καθιστούν πιο πρόθυμη να συμμετέχει στα ιμπεριαλιστικά επεκτατικά σχέδια. Τη φέρνουν αντιμέτωπη με τις ανάλογες επιδιώξεις και τις επεκτατικές βλέψεις της τουρκικής ολιγαρχίας. Οξύνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ τους και τα προβλήματα ανάμεσα στις δύο χώρες. Δημιουργούν μεγαλύτερες δυνατότητες επέμβασης και αξιοποίησης των διαφορών αυτών από τις μεγάλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

Η χώρα εναρμονίζεται με τις αναδιαρθρώσεις που της επιβάλλει η συμμετοχή της στο ιμπεριαλιστικό σύστημα και προσαρμόζει την οικονομία της, κυρίως στο τομέα των υπηρεσιών.

Η βιομηχανική παραγωγική βάση της χώρας συρρικνώνεται, ενώ εντείνονται και πολλαπλασιάζονται τα φαινόμενα χρεοκοπίας, εξαγορών και συγχωνεύσεων. Η αγροτική οικονομία έχει ήδη δεχτεί βαρύ πλήγμα. Πολύτιμες παραγωγικές δυνάμεις καταστρέφονται. Η απόσταση που χωρίζει τη χώρα από τις αναπτυσσόμενες καπιταλιστικές χώρες συνεχώς μεγαλώνει. Οι αρνητικές και δυσβάσταχτες για το λαό εξελίξεις ενισχύονται από την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, του δήθεν λιγότερου κράτους και της απελευθέρωσης της αγοράς. Η πολιτική αυτή αποτελεί έκφραση των σύγχρονων κρατικομονοπωλιακών ρυθμίσεων προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου. Παραγωγικοί τομείς του καπιταλιστικού κράτους παραδίδονται για εντονότερη εκμετάλλευση στον ιδιωτικό τομέα. Μεγαλώνει η σύμφυση του κράτους με τα μονοπώλια. Δημιουργούνται τα απαραίτητα πλαίσια και συνθήκες για πιο ασύδοτη δράση των μονοπωλίων, μεγαλύτερη εκμετάλλευση των εργαζομένων και καταλήστευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας. Ενισχύεται ο ρόλος του καπιταλιστικού κράτους ως μοχλού ανακατανομής του παραγόμενου πλούτου προς όφελος της ολιγαρχίας, ως μηχανισμού καταστολής και χειραγώγησης των μαζικών κινημάτων. Το σύγχρονο κράτος αποτελεί τον μάντα μεταφοράς και εφαρμογής των υπερεθνικών αποφάσεων και ρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων ιμπεριαλιστικών ενώσεων και οργανισμών.

Αυξάνεται η ανεργία, ιδιαίτερα ανάμεσα στις νέες ηλικίες και στις γυναίκες. Επιδεινώνεται η θέση των εργαζομένων, εξαιτίας της σκληρής λιτότητας και των αντιδραστικών αλλαγών που προωθούνται στις εργασιακές σχέσεις με βάση τις κατευθύνσεις και της “Λευκής Βίβλου”. Η κοινωνική ασφάλιση, η δημόσια εκπαίδευση και το δημόσιο σύστημα υγείας και πρόνοιας πλήττονται και υποβαθμίζονται. Η θέση πλατιών λαϊκών στρωμάτων, ιδιαίτερα της εργατικής τάξης, χειροτερεύει συνεχώς. Μεγαλώνει το άγχος, η ανασφάλεια για το αύριο.

Αλλαγές επήλθαν και στη σύνθεση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ). Την τελευταία 15ετία αυξήθηκε το ποσοστό συμμετοχής των υπηρεσιών, με τάση αύξησης των παρασιτικών υπηρεσιών. Μειώθηκε η συμμετοχή της βιομηχανίας, των κατασκευών και της αγροτικής οικονομίας.

Αλλαγές έγιναν και στην ταξική σύνθεση της ελληνικής κοινωνίας. Αυξήθηκε ο αριθμός του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού (ΟΕΠ). Αυξήθηκε ο αριθμός των μισθωτών και η συμμετοχή τους στον (ΟΕΠ).

Η εργατική τάξη, η κυριότερη παραγωγική δύναμη, αυξήθηκε απόλυτα και σχετικά. Μεγάλωσε η συγκέντρωσή της στο εμπόριο και στις υπηρεσίες. Μειώθηκε ποσοστιαία το εργοστασιακό προλεταριάτο. Αυξήθηκαν σημαντικά οι αλλοδαποί εργάτες. Σε ορισμένες περιοχές επανεμφανίζεται η τάση μετανάστευσης σε ευρωπαϊκές χώρες. Βάθυνε η ταξική διαφοροποίηση της αγροτιάς, ενισχύθηκαν οι τάσεις συνολικής μείωσής της. Αυξήθηκαν αριθμητικά και σε συμμετοχή στον Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό (ΟΕΠ) τα μεσαία στρώματα της πόλης. Μειώθηκε σε ποσοστό η αστική τάξη.

Στα 22 χρόνια της μεταπολιτευτικής περιόδου έχουν γίνει φανεροί οι δύο δρόμοι για την εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας:

- Ο δρόμος που υπηρετεί τα συμφέροντα των πολυεθνικών, των καπιταλιστών, σε βάρος του λαού, ο δρόμος της προσαρμογής και υποταγής στις αντεργατικές αντιλαϊκές επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ.
- Ο δρόμος της συγκρότησης του αντιιμπεριαλιστικού αντιμονοπωλιακού δημοκρατικού μετώπου πάλης, που μπορεί να δώσει προοπτική για την εργατική τάξη, τα μικρομεσαία λαϊκά στρώματα της πόλης και της υπαίθρου και τη νεολαία.

Δεν υπάρχει υπερταξικός ή τρίτος δρόμος. Ή θα υπηρετεί τα μονοπώλια και τον ιμπεριαλισμό, το καπιταλιστικό σύστημα ή θα υπηρετεί το λαό και θα έχει προοπτική το σοσιαλισμό.

Γ. Ο χαρακτήρας της επανάστασης

Το αντιϊμπεριαλιστικό αντιμονοπωλιακό δημοκρατικό Μέτωπο πάλης και το πέρασμα στο σοσιαλισμό

Ο ελληνικός λαός θα απαλλαγεί από τα δεσμά και τις συνέπειες της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης, της ιμπεριαλιστικής καταπίεσης και εξάρτησης, όταν η εργατική τάξη με τους συμμάχους της πραγματοποιήσει τη σοσιαλιστική επανάσταση και προχωρήσει στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού. Οι εσωτερικές εξελίξεις που μεσολάβησαν στη χώρα και οι αλλαγές στη θέση της στο σύστημα του ιμπεριαλισμού, στη δεκαετία του '80 και την πρώτη πενταετία του '90, συνέβαλαν στο να ωριμάσουν περισσότερο οι υλικές προϋποθέσεις για το σοσιαλισμό στη χώρα μας. Στην εποχή μας, εποχή περάσματος από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό, η πάλη των τάξεων κατευθύνεται στη λύση της βασικής αντίθεσης κεφαλαίου-εργασίας. Η επαναστατική αλλαγή στην Ελλάδα θα είναι σοσιαλιστική.

Κινητήριες δυνάμεις της σοσιαλιστικής επανάστασης θα είναι η εργατική τάξη ως ηγετική δύναμη, οι μισοπρολετάριοι, η φτωχή αγροτιά και τα πιο καταπιεσμένα λαϊκά μικροαστικά στρώματα της πόλης. Η νεολαία θα παίζει δραστήριο ρόλο στον αγώνα για το σοσιαλισμό και την οικοδόμησή του. Το ΚΚΕ επιδιώκει να πείσει και άλλα τμήματα των μεσαίων στρωμάτων ότι τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά τους δεν υπηρετούνται με τη διατήρηση του καπιταλιστικού συστήματος. Οτι πρέπει να σταθούν στο πλευρό των δυνάμεων που παλεύουν για το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό. Εστω και ουδετερότητα αυτών των στρωμάτων θα συμβάλει στο πέρασμα στο σοσιαλισμό. Η πορεία της σοσιαλιστικής οικοδόμησης θα εξαλείψει τις αυταπάτες για τον καπιταλισμό και θα διαλύσει τις προκαταλήψεις για το σοσιαλισμό.

Οι διεθνείς αρνητικές εξελίξεις, η πιο στενή πρόσδεση της χώρας στους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς και σχεδιασμούς μεγάλωσαν την επίδραση του διεθνούς παράγοντα στην εξέλιξη και έκβαση του αγώνα για το σοσιαλισμό στο επίπεδο μιας μόνο χώρας.

Η αλληλεπίδραση εθνικού-διεθνικού δεν αναιρεί το γεγονός ότι οι εσωτερικές αντιθέσεις και συνθήκες διαδραματίζουν τον κύριο ρόλο στην επαναστατική διαδικασία. Το επαναστατικό λαϊκό κίνημα της κάθε χώρας οφείλει να κατευθύνει την πάλη του προς το σοσιαλισμό, δίνοντας έτσι τη δική του συμβολή στη βελτίωση και την αλλαγή του διεθνούς συσχετισμού.

Το εργατικό λαϊκό κίνημα της χώρας μας πρέπει να κατακτήσει την ικανότητα να σταθμίζει, να υπολογίζει εκ των προτέρων και να αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που μπορεί να εμφανισθούν στην Ελλάδα για το πέρασμα στο σοσιαλισμό. Να αξιοποιεί τις θετικές εξελίξεις που θα συντελούνται σε διεθνές επίπεδο, αλλά και να προσαρμόζει τη δράση του σε συνθήκες μακρόχρονου αγώνα. Σε κάθε φάση πρέπει να επιλέγεται η πολιτική που ανεβάζει τη μαχητικότητα της εργατικής τάξης, των λαϊκών δυνάμεων και οδηγεί στην επίλυση του προβλήματος της εξουσίας.

Αναδειχεται πιο επιτακτικά η ανάγκη το ΚΚΕ με την πολιτική του να συμβάλει στη διαμόρφωση και ωρίμανση του υποκειμενικού παράγοντα για τη σοσιαλιστική επανάσταση.

Η αντιιμπεριαλιστική αντιμονοπωλιακή δημοκρατική γραμμή πάλης συμβάλλει στη συσπείρωση της μεγάλης πλειοψηφίας του λαού, στην αντίσταση, και υπεράσπιση των συμφερόντων του από την επιθετικότητα του μεγάλου κεφαλαίου. Είναι ο δρόμος που βοηθά να αλλάξει ο συσχετισμός των δυνάμεων, να γίνει η προσέγγιση και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να πραγματοποιηθεί το πέρασμα στο σοσιαλισμό. Σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, ο αγώνας αυτός συνδέεται περισσότερο και εντάσσεται οργανικά στον αγώνα για την ανατροπή του καπιταλισμού. Περικλείει από τη φύση του ρήξεις που υπονομεύουν τα θεμέλια της καπιταλιστικής κυριαρχίας. Δημιουργεί προϋποθέσεις για την κατάκτηση της πολιτικής εξουσίας από την εργατική τάξη και τους συμμάχους της.

Η ωρίμανση των προϋποθέσεων για τη σοσιαλιστική επαναστατική αλλαγή δε θα είναι έργο μιας πράξης, αλλά αποτέλεσμα μιας διαδικασίας με ανοδικές και καθοδικές στιγμές και φάσεις, στροφές και καμπές που θα καθορίζονται: Από το συσχετισμό δυνάμεων, την ετοιμότητα και τη θέληση της μεγάλης πλειοψηφίας της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, την ιδεολογική, πολιτική και οργανωτική προετοιμασία, τη δύναμη και την ετοιμότητα του ΚΚΕ, το βαθμό αναζωογόνησης των ιδανικών του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού.

Το ΚΚΕ, συμμετέχοντας και δουλεύοντας για την ανάπτυξη της ενότητας και της μαχητικότητας του αντιιμπεριαλιστικού αντιμονοπωλιακού δημοκρατικού μετώπου, διατηρεί παράλληλα την ιδεολογική, πολιτική και οργανωτική του αυτοτέλεια. Θεωρεί άμεσο πραχτικό καθήκον να εκθέτει ανοιχτά στο λαό το πρόγραμμα του, να προβάλλει την αναγκαιότητα και επικαιρότητα του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού, να δουλεύει ενεργά για την κατανόησή τους.

Το αντιιμπεριαλιστικό αντιμονοπωλιακό μέτωπο πάλης εκφράζει αντικειμενικά μια ευρύτερη κοινωνική βάση, τα συμφέροντα της μεγάλης πλειοψηφίας του λαού, που δέχεται τις συνέπειες από τη δράση των πολυεθνικών και από τη συμμετοχή της χώρας στους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς: Τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, της εργαζόμενης αγροτιάς, των μεσαίων στρωμάτων της πόλης, των κοινωνικών κινημάτων που αγωνίζονται για τα δημοκρατικά δικαιώματα, για την απόκρουση των ιμπεριαλιστικών σχεδίων σε βάρος των λαών και της ειρήνης. Συσπειρώνει τους εργαζομένους στον τομέα του πολιτισμού και της επιστήμης, που αντιστέκονται στην υποκουλτούρα, στην εμπορευματοποίηση και στη χειραγώγηση.

Η διαδικασία συγκρότησης του Μετώπου πραγματοποιείται στο έδαφος του αγώνα για τα οξυμένα προβλήματα που απασχολούν το λαό και τη χώρα, της πολιτικής και ιδεολογικής αναμέτρησης με την ολιγαρχία του τόπου, τους πολύμορφους μηχανισμούς του κράτους της, με τις κυβερνήσεις και τις πολιτικές δυνάμεις που εκπροσωπούν τα συμφέροντά της ή συναινούν στην εξυπηρέτησή τους. Η δύναμη του Μετώπου βρίσκεται στον ηγετικό ρόλο της εργατικής τάξης και του κόμματός της, στην ενότητα δράσης της, στη συμμαχία της με τα κοινωνικά στρώματα που παλεύουν σε αντιιμπεριαλιστική αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση.

Το Μέτωπο στην αρχική του φάση ξεκινά σαν συσπείρωση κυρίως κοινωνικών δυνάμεων γύρω από αντιιμπεριαλιστικά αντιμονοπωλιακά αιτήματα και στόχους, από επιμέρους μέτωπα πάλης που κινητοποιούν διάφορα τμήματα των εργαζομένων προς ένα ενιαίο ισχυρό λαϊκό ρεύμα. Όσο περισσότερο αναπτύσσεται η ταξική πάλη, η οργάνωση και η πολιτική πείρα της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, όσο ενισχύεται η δύναμη του ΚΚΕ, τόσο θα αυξάνονται οι δυνατότητες το αντιιμπεριαλιστικό αντιμονοπωλιακό μέτωπο να προκαλεί αντίστοιχες αλλαγές στον πολιτικό συσχετισμό.

Το ΚΚΕ επιδιώκει τη συνεργασία με πολιτικές δυνάμεις που αποδέχονται την αναγκαιότητα σύγκρουσης με τον ιμπεριαλισμό και τα πολυεθνικά μονοπώλια, υπερασπίζονται τα δικαιώματα των εργαζομένων, τη λαϊκή κυριαρχία και ανεξαρτησία της χώρας. Η συνεργασία μπορεί να εκφραστεί με τη μορφή συντονισμού, πολλαπλών συσπειρώσεων και κοινής δράσης για ορισμένα συγκεκριμένα προβλήματα, στα οποία διαπιστώνεται συμφωνία. Η εμπειρία της κοινής δράσης θα δείχνει κατά πόσο είναι δυνατή η διεύρυνσή της και η συνεργασία και σε άλλους αντιιμπεριαλιστικούς αντιμονοπωλιακούς στόχους, κατά πόσο στη συνέχεια μπορεί να εξελιχθεί σε πολιτική συμφωνία.

Το ΚΚΕ αντιμετωπίζει τα άλλα κόμματα όχι μόνο με βάση τις διακηρύξεις, το πρόγραμμα και τους στόχους τους, αλλά και από το πώς υπερασπίζονται τα ζωτικά συμφέροντα των εργαζομένων και στηρίζουν τους αγώνες τους. Οι πολιτικές συνεργασίες για να σταθούν και να στερεωθούν ώστε να δώσουν ώθηση και πολιτικό δυναμισμό στο αντιιμπεριαλιστικό αντιμονοπωλιακό δημοκρατικό μέτωπο πάλης, πρέπει να στηρίζονται σε υπαρκτές κοινωνικές διεργασίες και συσπειρώσεις, να αναπτύσσουν τη συμμαχία των κοινωνικών δυνάμεων. Να στηρίζονται στους αγώνες, να αναγνωρίζουν έμπρακτα τη δύναμη του λαϊκού κινήματος. Να αντιμετωπίζουν τα διασπαστικά και υπονομευτικά σχέδια της άρχουσας τάξης και των συμμάχων της.

Το Μέτωπο αγκαλιάζει τους χώρους δουλειάς και κατοικίας. Διεisdύει σε νευραλγικούς τομείς, ώστε να διεκδικεί κατακτήσεις, να περιορίζει την αντεπίθεση και αντίδραση των ταξικών και πολιτικών του αντιπάλων. Ασκει επίδραση στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, ώστε να αδυνατίζει τις προσπάθειες καταστολής και κατάπνιξης της λαϊκής θέλησης.

Στην πορεία της πάλης και στο βαθμό που βαθαίνει ο αντικαπιταλιστικός του χαρακτήρας, αποκτά τα χαρακτηριστικά ενός επαναστατικού λαϊκού μετώπου οργανωμένου από τα κάτω και από τα πάνω, ικανού να συσπειρώνει στη δράση όλο και ευρύτερες λαϊκές μάζες. Αποκτά ποιοτικά γνωρίσματα ανώτερα από τα μαζικά κινήματα και τις οργανώσεις τους.

Τα όργανα αυτού του μετώπου είναι τα επιτελεία του αγώνα σε κάθε επίπεδο, οργανωτές, καθοδηγητές σκληρών ταξικών συγκρούσεων. Δεν περιορίζονται στην άσκηση πίεσης και ελέγχου πάνω στο αστικό κράτος και στους άλλους αστικούς θεσμούς. Κινητοποιούν το λαό, ώστε να ματαιώνει αντιλαϊκές επιλογές, να μην πειθαρχεί στους επάνω. Διαμορφώνουν μέσα στην πάλη νέους λαϊκούς θεσμούς, σε σύγκρουση με τους αστικούς θεσμούς που νομιμοποιούν την δικτατορία των

μονοπωλίων. Διαπαιδαγωγούν και προετοιμάζουν το λαό να αξιοποιεί όλες τις μορφές πάλης και να είναι σε θέση να τις εναλλάσσει γρήγορα και ανάλογα με τις εξελίξεις. Τα καθοδηγητικά όργανα του αντιιμπεριαλιστικού αντιμονοπωλιακού λαϊκού μετώπου, οι λαογέννητοι θεσμοί που εμφανίζονται στη διάρκεια της αναμέτρησης και των ταξικών αγώνων αποτελούν τα έμβρυα της νέας πολιτικής εξουσίας της εργατικής τάξης και των συμμάχων της.

Βασικές προγραμματικές κατευθύνσεις και στόχοι πάλης

Το ΚΚΕ πρωτοστατεί ώστε το Μέτωπο να οργανώνει την πάλη, να ιεραρχεί τις κατευθύνσεις και τα αιτήματα με βάση ένα προγραμματικό πλαίσιο κατευθύνσεων και στόχων που εναντιώνονται και συγκρούονται με τις βασικές επιλογές του μονοπωλιακού κεφαλαίου. Ένα πλαίσιο ανοιχτό σε ριζικές αλλαγές που θίγουν τα βάθρα του καπιταλιστικού συστήματος. Δεν μπορεί να είναι οποιοδήποτε ελάχιστο προγραμματικό πλαίσιο, πολύ περισσότερο δεν μπορεί να αποτελεί πλαίσιο διαχείρισης της κρίσης του συστήματος. Πρέπει να αντανακλά το επίπεδο ωρίμανσης των αντιιμπεριαλιστικών αντιμονοπωλιακών κοινωνικών δυνάμεων. Να θεμελιώνει και να βαθιάίνει τη συμμαχία τους. Να αναπτύσσει την κοινωνική και πολιτική συνείδηση της εργατικής τάξης και των άλλων εργαζομένων. Το Μέτωπο επηρεάζεται από το βαθμό συμφωνίας των δυνάμεων που το συγκροτούν σε συμμαχία με το ΚΚΕ.

Οι προγραμματικές κατευθύνσεις και στόχοι πάλης του Μετώπου έχουν εσωτερική συνοχή και ιεράρχηση. Αναπροσαρμόζονται στην πορεία του αγώνα ανάλογα με τις εξελίξεις στο εσωτερικό του Μετώπου και το συσχετισμό δυνάμεων στο κοινωνικό και πολιτικό πεδίο. Υπηρετούν την οργάνωση της πάλης για μέτρα και στόχους που αφορούν: Τις ζωτικές οικονομικές, μορφωτικές και πολιτιστικές ανάγκες της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων. Την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ανεργίας και των συνεπειών της. Την υπεράσπιση και διεύρυνση των κατακτήσεών τους, τα δημοκρατικά τους δικαιώματα. Την υπεράσπιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας και των αναπτυξιακών της δυνατοτήτων. Τη διεκδίκηση της εθνικής ανεξαρτησίας και υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας από την ιμπεριαλιστική "νέα τάξη πραγμάτων". Τη δραστήρια συμβολή της χώρας στον αγώνα για την ειρήνη και την απόκρουση κάθε μορφής επέμβασης και ιμπεριαλιστικού πολέμου στην περιοχή και γενικότερα. Στις βασικές προγραμματικές κατευθύνσεις και στόχους πάλης εντάσσονται:

- Η αποδέσμευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως βασική προϋπόθεση για την αξιοποίηση των εγχώριων αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, για την πραγματική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων.
- Η άρνηση συμμετοχής στα ιμπεριαλιστικά σχέδια και επεμβάσεις, με οποιονδήποτε τρόπο και αν πραγματοποιούνται. Η από κοινού δράση με άλλα κινήματα γειτονικών χωρών για ένα περιφερειακό σύστημα ασφαλείας στην ευρύτερη περιοχή του Νότου (Βαλκάνια, Μεσόγειος, Μέση Ανατολή). Η απεμπλοκή από το πλέγμα της πολιτικο-στρατιωτικής εξάρτησης από τις ΗΠΑ, την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ. Η αποχώρηση από το ΝΑΤΟ και τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ). Η απομάκρυνση των αμερικανονατοϊκών βάσεων, των πυρηνικών όπλων. Η ανάπτυξη κοινής

δράσης με τους λαούς και χώρες για τη διάλυση του NATO και των άλλων στρατιωτικοπολιτικών οργανισμών. Εθνική, αμυντική πολιτική, που κατοχυρώνει την ασφάλεια της χώρας και τον αντιιμπεριαλιστικό προσανατολισμό της στις διεθνείς σχέσεις και στην περιοχή. Καμιά εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων στα όργανα των ιμπεριαλιστών δε νομιμοποιείται.

- Η δράση που έχει στόχο να αντιμετωπιστεί το εκρηκτικό πρόβλημα της ανεργίας, η προστασία και πραγματική αύξηση του λαϊκού εισοδήματος. Η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή στους μισθούς, συντάξεις και επιδόματα. Η πάλη κατά της επιβολής των νέων εργασιακών σχέσεων. Η μείωση των ωρών εργασίας με πλήρη διασφάλιση των οικονομικών, κοινωνικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, Ελλήνων και αλλοδαπών. Η κατάργηση των υπερωριών και η λήψη μέτρων που αντιπαλεύουν και καταργούν τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών και των νέων. Η ανάπτυξη και χρήση των νέων τεχνολογιών σε όφελος των εργαζομένων.
- Μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους. Θεσμοί εργατικού και λαϊκού ελέγχου. Ίση αμοιβή για ίση δουριά ανδρών και γυναικών, νέων και αλλοδαπών εργαζομένων. Επιδότηση αόριστης διάρκειας στους άνεργους, επιδόματα στο 80% του βασικού μεροκάματου. Διασφάλιση των κοινωνικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των ανέργων στη διάρκεια της ανεργίας. Ειδική προστασία στα άτομα με ειδικές ανάγκες και στην τρίτη ηλικία. Υπεράσπιση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων γενικότερα. Δημοκρατική, αντιμονοπωλιακή μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος υπέρ των λαϊκών στρωμάτων. Αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και των φοροαπαλλαγών του μεγάλου κεφαλαίου. Μηδενικός φορολογικός συντελεστής σε είδη και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης. Έλεγχος τιμών στις πηγές και μέτρα αντιμετώπισης της κερδοσκοπίας. Φθηνές τιμές σε είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης.
- Η δράση κατά των συμφωνιών που υποθηκεύουν τις αναπτυξιακές δυνατότητες της χώρας. Υπαγωγή όλων των βασικών υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής και πρόνοιας στο δημόσιο τομέα. Η διεκδίκηση και υπεράσπιση του δημόσιου χαρακτήρα επιχειρήσεων και τομέων στρατηγικής σημασίας (έρευνα, τεχνολογία, μεταφορές, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια, τράπεζες, ορυκτός πλούτος). Απεξάρτησή τους από μονοπωλιακές δεσμεύσεις, προώθηση ουσιαστικού κοινοβουλευτικού και λαϊκού ελέγχου. Αγώνας για την ενίσχυση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα υγείας, με έμφαση στην πρόληψη και στην προστασία από τις επαγγελματικές ασθένειες. Ανάπτυξη της κρατικής βιομηχανίας φαρμάκων και ιατρικών μηχανημάτων και άλλων αναλώσιμων υλικών. Πάλη για τον περιορισμό, με τελικό στόχο την κατάργηση, των μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων στο τομέα της υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης. Δράση ενάντια στην εμπορευματοποίηση της γνώσης. Δημόσια, δωρεάν, σύγχρονη, λαϊκή παιδεία χωρίς ταξικούς φραγμούς, που υπηρετεί και συνδυάζει σε όλες τις βαθμίδες της κοινωνικούς, ανθρωπιστικούς και επαγγελματικούς σκοπούς.
- Η απόκρουση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και της GATT και των συνεπειών από την προώθησή τους. Ενίσχυση των αγροτικών συνεταιρισμών. Πολιτική για την ανάπτυξή τους, τη ρύθμιση των χρεών

τους. Η υποστήριξη πολιτικής επιδοτήσεων για την αναδιάρθρωση της αγροτικής παραγωγής σύμφωνα με τις δυνατότητες της χώρας μας. Μέτρα στήριξης του εισοδήματος του μικρομεσαίου αγρότη, αύξηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων για έργα υποδομής. Αντιμονοπωλιακό πλαίσιο μέτρων για την υποστήριξη και ενίσχυση της βιοτεχνίας, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Κίνητρα για τη συνεταιριστική οργάνωσή τους.

- Η πάλη για τον εκδημοκρατισμό της Δημόσιας Διοίκησης, των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφάλειας, του συστήματος απονομής δικαιοσύνης. Η κατοχύρωση του συνδικαλισμού στις Ενοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας. Αγώνας για την απεξάρτηση της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης από τους μηχανισμούς και τις επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κεντρικής εξουσίας. Μέτρα για τη δημοκρατική αποκέντρωση, τη διασφάλιση πόρων και ουσιαστικών αρμοδιοτήτων. Καθιέρωση αιρετής Αυτοδιοίκησης Γ' βαθμού. Διαχωρισμός της εκκλησίας από το κράτος, σεβασμός του δικαιώματος των θρησκευτικών πεποιθήσεων. Κοινωνικός έλεγχος σε όλες τις μορφές πληροφόρησης. Στήριξη πρωτοβουλιών των κοινωνικών φορέων και της αυτοδιοίκησης στον τομέα της ενημέρωσης. Ενίσχυση και αναβάθμιση των Δημοσίων Ηλεκτρονικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Περιορισμός έως και κατάργηση της δυνατότητας δράσης του μεγάλου κεφαλαίου στον τομέα αυτόν.
- Πολιτιστική δράση που να εξυψώνει την κοινωνική διάσταση της ανθρώπινης προσωπικότητας, να ενισχύει την ποιότητα ζωής των εργαζομένων. Δημόσια προγράμματα για την πολιτιστική υποδομή. Υπεράσπιση των δικαιωμάτων και του ρόλου των εργαζομένων στον τομέα του πολιτισμού. Καθιέρωση της αισθητικής αγωγής και καλλιτεχνικής παιδείας στην εκπαίδευση.
- Απόκρουση της εμπορευματοποίησης του αθλητισμού. Να μη χρησιμοποιείται ως μέσο για τον αποπροσανατολισμό και τη χειραγώγηση συνειδήσεων. Ριζική αναμόρφωση και εκδημοκρατισμός του νομικού πλαισίου, ώστε να γίνει ουσιαστικό το δικαίωμα άσκησης και αθλητισμού για όλο το λαό και τη νεολαία. Στόχος, η ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας, η ενίσχυση της υγείας, η καλλιέργεια πνεύματος ευγενικής άμιλλας, φιλίας και ειρηνικής συμβίωσης ανάμεσα στους λαούς.
- Πάλη για την προστασία του περιβάλλοντος. Αυστηρός και αποτελεσματικός έλεγχος της δράσης των ρυπογόνων βιομηχανιών. Προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός με κριτήριο το σεβασμό και την προστασία του περιβάλλοντος. Σχεδιασμός για να αντιμετωπιστεί η ρύπανση θαλασσών και η καταστροφή δασών
- Μέτρα για την ισοτιμία της γυναίκας στην οικογένεια, στην εργασία, για τη συμμετοχή της στην κοινωνική και πολιτική δράση, στον πολιτισμό.
- Μέτρα για την προστασία της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, την κατοχύρωση των δικαιωμάτων της νέας γενιάς στη μόρφωση, στην εργασία, στην πολιτιστική και πνευματική της ανάπτυξη, για τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Συντονισμένος αγώνας για να αντιμετωπιστεί η κοινωνική μαστιγα των ναρκωτικών με έμφαση στην πρόληψη.

Ο αγώνας για αντιιμπεριαλιστικούς αντιμονοπωλιακούς στόχους πρέπει ταυτόχρονα να επεκτείνεται σε ευρύτερο πλαίσιο στην περιοχή και σε όλη την Ευρώπη. Ο συντονισμένος σε διεθνές επίπεδο αγώνας θα καταφέρει ταυτόχρονα κτυπήματα στα κέντρα του ιμπεριαλισμού. Θα δυναμώνει την αλληλεγγύη και τη διάθεση για πάλη, θα ενισχύει την αισιοδοξία, θα κινητοποιεί και θα προσελκύει νέες εργατικές και λαϊκές δυνάμεις.

Το Μέτωπο πάλης θα αναπτύσσει πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο για το συντονισμό με άλλα εθνικά κινήματα. Θα αναζητεί διεθνή σημεία στήριξης σε κυβερνήσεις και διεθνείς οργανώσεις που υπερασπίζονται τα συμφέροντα της ανεξάρτητης ανάπτυξης των λαών. Θα συμμετέχει ενεργά σε διεθνή κινήματα αλληλεγγύης. Θα συμπαραστέκεται σε λαούς που υποφέρουν από την ιμπεριαλιστική πολιτική, τις επεμβάσεις και τους τοπικούς πολέμους. Θα επιδιώξει τη μεγαλύτερη δυνατή διεθνή υποστήριξη, ιδιαίτερα σε κρίσιμες συνθήκες πανεθνικής κρίσης, όταν ο διεθνής ιμπεριαλισμός θα τρέξει να υποστηρίξει την ολιγαρχία της χώρας, και να τη διατηρήσει, ως έρεισμα και σφαίρα επιρροής του.

Το αντιιμπεριαλιστικό, αντιμονοπωλιακό Μέτωπο και το πρόβλημα της εξουσίας

Στις γραμμές του Μετώπου εντάσσονται δυνάμεις ανομοιογενείς από άποψη κοινωνικής θέσης και ιδεολογικοπολιτικής στάσης. Αντανακλώνται διαφορετικές τάσεις, σε ό,τι αφορά την προοπτική και το σκοπό της αντιιμπεριαλιστικής, αντιμονοπωλιακής πάλης.

Η ανάπτυξη των κοινωνικοπολιτικών αναμετρήσεων, των ταξικών συγκρούσεων, θα φέρνει στην ημερήσια διάταξη το πρόβλημα της εξουσίας. Το ΚΚΕ κατευθύνει τη δράση του, ώστε η αντιιμπεριαλιστική, αντιμονοπωλιακή πάλη να αναπτύσσεται και να βαθιάει η αντικαπιταλιστική συνείδηση της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων. Το ΚΚΕ σταθερά προσπαθεί να πείθει ότι δεν αρκεί να φύγουν τα αστικά κόμματα και οι σύμμαχοί τους από το τιμόνι της διακυβέρνησης. Πρέπει να ανατραπεί το αστικό κράτος και οι μηχανισμοί του. Να δημιουργηθεί μια νέα λαϊκή εξουσία, που δεν είναι άλλη από τη σοσιαλιστική.

Σε συνθήκες κορύφωσης της ταξικής πάλης, επαναστατικής ανόδου του λαϊκού κινήματος, όταν η επαναστατική διαδικασία έχει ξεκινήσει, μπορεί να προκύψει κυβέρνηση, ως όργανο λαϊκής εξουσίας, που έχει την έγκριση και τη συγκατάθεση του αγωνιζόμενου λαού, χωρίς γενικές εκλογές και κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Αυτή η κυβέρνηση θα ταυτίζεται, ή θα τη χωρίζει τυπική απόσταση από την εξουσία της εργατικής τάξης και των συμμάχων της.

Σε συνθήκες ταξικών αναμετρήσεων και μεγάλης φθοράς στην επιρροή των αστικών κομμάτων και των συμμάχων τους, μπορεί να προκύψει κυβέρνηση αντιιμπεριαλιστικών αντιμονοπωλιακών δυνάμεων με βάση το κοινοβούλιο χωρίς να έχουν διαμορφωθεί ακόμα οι όροι για το επαναστατικό πέρασμα.

Η δρομολόγηση κυβερνητικών μέτρων που στοχεύουν στην ανακούφιση του λαού, ενάντια στο πολυεθνικό κεφάλαιο, στην εξάρτηση και τη συμμετοχή της χώρας στις

ιμπεριαλιστικές ενώσεις, είναι δυνατόν να συσπειρώνει και να πείθει για την ανάγκη γενικότερης ρήξης.

Το ΚΚΕ επιδιώκει μια τέτοια κυβέρνηση, με τη δράση της και τη γενικότερη λαϊκή παρέμβαση, να συμβάλει στην έναρξη της επαναστατικής διαδικασίας. Το διάστημα μέσα στο οποίο θα κριθεί αν η κυβέρνηση θα προχωρήσει προς τα εμπρός δε θα είναι μακρόχρονο. Η πείρα δείχνει ότι θα είναι βραχύχρονο. Αν οι εξελίξεις δεν πάρουν θετική πορεία, τότε η κυβέρνηση θα ανατραπεί, κάτω από την αντίδραση της κυρίαρχης τάξης και την ιμπεριαλιστική παρέμβαση. Η ανατροπή της δε σημαίνει υποχρεωτικά συνολικό πισωγύρισμα. Μπορεί να γίνει παράγοντας για να κατανοηθεί βαθύτερα η ανάγκη ριζικής ανατροπής του καπιταλιστικού συστήματος.

Σε κάθε περίπτωση ο αποφασιστικός παράγοντας θα είναι η ενότητα της εργατικής τάξης, η κατάκτηση του ηγετικού καθοδηγητικού ρόλου της, καθώς και του Κόμματός της, του ΚΚΕ, στο Μέτωπο.

Με την καθοδήγηση του ΚΚΕ, του πιο μαχητικού και έμπειρου τμήματος της εργατικής τάξης, το Μέτωπο θα κατακτά την ικανότητα να εναλλάσσει έγκαιρα όλες τις μορφές πάλης, προκειμένου να αντιμετωπίσει την αντίδραση και απειλή που θα δεχθεί από την κυρίαρχη τάξη της χώρας. Στις κορυφαίες αυτές στιγμές σύγκρουσης, όταν τίθεται στην ημερήσια διάταξη η ρήξη με το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα, θα συντελούνται αναδιατάξεις και ανακατατάξεις των πολιτικών δυνάμεων. Η εργατική τάξη θα επιδιώκει να διατηρεί τη συμμαχία και τους δεσμούς της με όσο γίνεται περισσότερες από τις άλλες αντιιμπεριαλιστικές, αντιμονοπωλιακές δυνάμεις.

Για να μπορέσει το ΚΚΕ να ανταποκριθεί στα καθήκοντα της πάλης για τη συγκέντρωση των απαραίτητων δυνάμεων για το σοσιαλισμό, πρέπει το ίδιο να ενισχύεται αποφασιστικά και ολόπλευρα.

Να αναπτύσσει ακατάλυτους δεσμούς με την εργατική τάξη, τη νεολαία. Να συγκροτεί γερές οργανώσεις σε κάθε τόπο δουλειάς, μόρφωσης, κατοικίας, της νεολαίας, της επιστήμης και στους χώρους της υπαίθρου. Χρειάζεται να ενισχύει διαρκώς την ιδεολογικοπολιτική του ενότητα, να αναβαθμίζει τον πρωτοποριακό ρόλο του. Απαραίτητοι όροι για την εκπλήρωση αυτών των στόχων είναι το δυνάμωμα των επαναστατικών χαρακτηριστικών του, ως κόμματος νέου τύπου, η συνεχής αφομοίωση της θεωρίας του μαρξισμού-λενινισμού, η διεύρυνση της συλλογικότητας στην επεξεργασία της πολιτικής του ΚΚΕ και στην εφαρμογή της στη δράση, η ανανέωση των γραμμών του και η ανάδειξη χιλιάδων νέων στελεχών, εργατών, εργατριών και άλλων εργαζομένων του χεριού και του πνεύματος.

Δ. Η οικοδόμηση του σοσιαλισμού

Η αντίληψη του ΚΚΕ για τη σοσιαλιστική οικοδόμηση στηρίζεται: Στη μαρξιστική-λενινιστική θεωρία, στον εμπλουτισμό της με βάση τα συμπεράσματα και τους προβληματισμούς του Κόμματός μας, από την οικοδόμηση του σοσιαλισμού στον 20ό αιώνα. Η οικοδόμηση του σοσιαλισμού διέπεται από γενικές νομοτέλειες που ισχύουν για όλες τις χώρες. Αφετηρία για το πέρασμα της ελληνικής κοινωνίας στο σοσιαλισμό, κατώτερη βαθμίδα του κομμουνισμού, είναι: Η επαναστατική κατάκτηση της εξουσίας από την εργατική τάξη σε συνεργασία με τους συμμάχους της. Η κοινωνικοποίηση των βασικών μέσων παραγωγής. Ο σοσιαλιστικός σχεδιασμός της οικονομίας.

Τα επιτεύγματα της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών θα χρησιμοποιούνται για την ολόπλευρη ανάπτυξη της παραγωγικότητας της εργασίας και της κοινωνικής παραγωγής, για την εξασφάλιση δουλιάς σε όλους τους ικανούς προς εργασία, για τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών ζωής των εργαζομένων, για την άνοδο του επιπέδου της κοινωνικής και πολιτιστικής ευημερίας του λαού με βάση την σοσιαλιστική αρχή: Στον καθένα ανάλογα με την ποσότητα και την ποιότητα της εργασίας του.

Ο σοσιαλιστικός σχεδιασμός της οικονομίας εξυπηρετεί το βασικό νόμο της σοσιαλιστικής οικοδόμησης: Την παραγωγή με κίνητρο την ολοένα ευρύτερη και πληρέστερη ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, στη βάση της ανώτατης τεχνικής και τεχνολογίας, των σύγχρονων επιτευγμάτων της επιστήμης. Στο σοσιαλισμό θα αλλάζουν ριζικά οι κοινωνικές σχέσεις.

Ο σοσιαλισμός θα εξαλείψει τα βασανιστικά προβλήματα που ο εργαζόμενος γνώρισε στον καπιταλισμό, όπως η ανεργία, η υποαπασχόληση, η εργοδοτική και κρατική τρομοκρατία, η ανασφάλεια, η αβεβαιότητα για το αύριο, η υποτίμηση και περιφρόνηση του ρόλου και της προσωπικότητας, η παραβίαση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του. Ο σοσιαλισμός δίνει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούνται ολόπλευρα οι αντικειμενικοί νόμοι και η επιστημονική πρόβλεψη με συνειδητό, σχεδιασμένο τρόπο προς όφελος ολόκληρης της κοινωνίας.

Ανεξάρτητα από την μορφή που θα πάρει, το σοσιαλιστικό κράτος από την άποψη της ταξικής ουσίας θα είναι επαναστατική εξουσία της εργατικής τάξης, η δικτατορία του προλεταριάτου.

Στα καθήκοντα του σοσιαλιστικού κράτους είναι να παρεμποδίσει τις προσπάθειες, που είναι βέβαιο ότι θα καταβάλλουν οι ντόπιοι καπιταλιστές και η διεθνής αντίδραση να παλινορθώσουν το καθεστώς της εξουσίας του κεφαλαίου, καθώς και να δημιουργήσει τη νέα κοινωνία, με την κατάργηση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο. Η λειτουργία του είναι καθοδηγητική, οργανωτική, οικονομική, πολιτική, πολιτιστική, διαπαιδαγωγική, αμυντική. Θα εκφράζει μια ανώτερη μορφή δημοκρατίας, με βασικό χαρακτηριστικό της την ενεργητική συμμετοχή της εργατικής τάξης, του λαού, στην επίλυση των βασικών προβλημάτων οικοδόμησης της σοσιαλιστικής κοινωνίας και στον έλεγχο της εξουσίας και των οργάνων της.

Η μορφή που θα πάρει το επαναστατικό εργατικό κράτος στην Ελλάδα θα λυθεί μέσα στην επαναστατική πάλη, μέσα στους σκληρούς ταξικούς αγώνες, σε συνθήκες που ξεσπάει και αναπτύσσεται η επαναστατική διαδικασία. Η ιστορία της ταξικής πάλης του εργατοαγροτικού κινήματος στην Ελλάδα, στις ειδικές συνθήκες της πάλης για την εθνική απελευθέρωση, όπως και η ιστορία των σοσιαλιστικών επαναστάσεων, ανέδειξε διάφορες μορφές θεσμών λαϊκής εξουσίας (σοβιέτ, λαϊκά συμβούλια άμυνας, ασφαλείας, επισιτισμού, λαϊκά δικαστήρια κλπ.).

Η σοσιαλιστική δημοκρατία θα κατοχυρώσει την ύπαρξη των κομμάτων που δρουν μέσα στα πλαίσια του σοσιαλιστικού συντάγματος. Κοινωνικοπολιτικές ενώσεις, πχ. ριζοσπαστικά κοινωνικά κινήματα γυναικών, νέων, οικολόγων με πολιτικούς προσανατολισμούς, με συμμετοχή στο κοινωνικοπολιτικό αντικαπιταλιστικό μέτωπο της επαναστατικής περιόδου, αναπτύσσουν το δικό τους σημαντικό ρόλο, ανάλογα με την κοινωνική τους βάση.

Οι μαζικές κοινωνικές οργανώσεις, ιδιαίτερα τα εργατικά συνδικάτα, είναι οι φορείς με τους οποίους η εργατική τάξη ελέγχει το κράτος της, προστατεύεται από κινδύνους αυθαιρεσίας, γραφειοκρατίας, απόσπασης από το γενικό συμφέρον.

Ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός είναι θεμελιακή αρχή στη συγκρότηση και λειτουργία του σοσιαλιστικού κράτους, στην ανάπτυξη της σοσιαλιστικής δημοκρατίας. Υπηρετεί τη συνεχή προσέλευση των εργαζομένων στην άσκηση των λειτουργιών της εξουσίας, σε αδιάρρηκτη σχέση με την αυξανόμενη σημασία της κεντρικής διοίκησης. Θεμέλιο της κοινωνικής οργάνωσης αποτελούν οι νέες σχέσεις παραγωγής και κατανομής οι οποίες στηρίζονται στην κρατική κοινωνική ιδιοκτησία, ιδιαίτερα: Στους βιομηχανικούς κλάδους μέσω παραγωγής και σύγχρονης τεχνολογίας, στους αναπτυγμένους βιομηχανικούς κλάδους προϊόντων κατανάλωσης, στους κλάδους εξόρυξης και ενέργειας, στις τηλεπικοινωνίες και μεταφορές, στις τράπεζες, στο δίκτυο εξωτερικού εμπορίου. Οι νέες σοσιαλιστικές οικονομικές σχέσεις επεκτείνονται στα κεντρικά εμπορικά δίκτυα, στις μεγάλες τουριστικές μονάδες, στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στους τομείς παροχής υπηρεσιών και ασφάλισης. Καταργείται το εμπορικό απόρρητο.

Εξασφαλίζεται η δωρεάν παροχή υπηρεσιών στην παιδεία, υγεία, πρόνοια, ασφάλιση και άλλες κοινωνικές παροχές στα παιδιά και τους υπερήλικες. Εθνικοποιείται η μεγάλη καπιταλιστική γαιοκτησία, η γαιοκτησία μοναστηριών, εκκλησιών κλπ. Αντιμετωπίζονται οι περιφερειακές ανισότητες στην ανάπτυξη.

Η σοσιαλιστική εξουσία παίρνει υπόψη της τις αυξανόμενες σύγχρονες ανάγκες της εργατικής τάξης, ιδιαίτερα εκείνων των εργατών που έζησαν κάτω από όρους φτώχειας, τις ανάγκες των φτωχών αγροτών και μεσαίων στρωμάτων. Τις ιδιαίτερες ανάγκες της νεολαίας, της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και των γυναικών. Τις ανάγκες και τις δυνατότητες της εργαζόμενης διανοήσης.

Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και συγκέντρωση της μικρής παραγωγής και των κατακερματισμένων υπηρεσιών, με διάφορες μορφές κοινωνικοποίησης. Ενθαρρύνει με συγκεκριμένη πολιτική τη συνεταιριστικοποίηση

διαφόρων τύπων. Ικανοποιεί την εργαζόμενη διανόηση εκτιμώντας αντικειμενικά την κοινωνική αξία των υπηρεσιών της. Εφαρμόζεται πολιτική κινήτρων για την επιστροφή και αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού που έχει μεταναστεύσει και επιθυμεί να συμβάλει στη σοσιαλιστική οικοδόμηση.

Μπαίνουν οι βάσεις για να βελτιώνεται το γενικό βιοτικό και πολιτιστικό επίπεδο. Να μεγαλώνει ο ατομικός ελεύθερος χρόνος σαν αποτέλεσμα της μείωσης του κοινωνικά αναγκαίου χρόνου εργασίας που θα συντελείται με την ολοένα και μεγαλύτερη ανάπτυξη της παραγωγικότητας της εργασίας. Απελευθερώνεται η προσωπική εργασία από τη βαριά, μονότονη σωματική εργασία. Αντιμετωπίζεται ο αναλφαβητισμός. Αναγνωρίζεται το δικαίωμα της προσωπικής ιδιοκτησίας που αποκτιέται από την εργασία.

Δημιουργούνται οι υλικές προϋποθέσεις για την κατάργηση όχι μόνο κάθε πηγής ταξικής εκμετάλλευσης, αλλά και κάθε πηγής κοινωνικής καταπίεσης. Η διαδικασία ολοκληρωτικής κατάργησης της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο στην Ελλάδα, που θα επηρεαστεί, ασφαλώς, και από το διεθνές πλαίσιο, θα είναι πολύπλοκη, λόγω των δυσκολιών που κληρονομεί στη νέα κοινωνία ο ελληνικός καπιταλισμός και η συμμετοχή του στους διεθνείς ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς.

Οι δυσκολίες θα αντιμετωπίζονται από την επαναστατική δράση των ίδιων των λαϊκών μαζών. Με την κοινωνικοποίηση των βασικών μέσων παραγωγής, την επέκταση των σοσιαλιστικών σχέσεων στο εμπόριο, στις υπηρεσίες και στη μικρή παραγωγή, θα αξιοποιούνται όλες οι δυνατότητες των παραγωγικών δυνάμεων για την υπερνίκηση των δυσκολιών.

Κεντρικό πεδίο, στο οποίο κρίνεται η σοσιαλιστική οικοδόμηση, είναι η σχεδιασμένη ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και η τελειοποίηση των σοσιαλιστικών σχέσεων παραγωγής, ώστε να εξασφαλίζεται η ικανοποίηση των ανθρωπίνων αναγκών σε συνεχώς ανώτερο επίπεδο. Στο κέντρο της προσοχής πρέπει να βρίσκεται η αξιοποίηση των νέων επιστημονικών και τεχνολογικών επιτευγμάτων σε πλατιά κλίμακα στην παραγωγή και στις υπηρεσίες, με σκοπό την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Η σχεδιασμένη και ορθολογική χρησιμοποίηση των υλικών, χρηματικών και εργασιακών πόρων. Ο κρατικός και εργατικός έλεγχος αντιμετωπίζει την κερδοσκοπία, το χρηματισμό, τη μαύρη αγορά.

Η σοσιαλιστική εξουσία υπολογίζει την επίδραση της λειτουργίας του νόμου της αξίας, αξιοποιεί τις εμπορευματοχρηματικές σχέσεις στα πλαίσια της σχεδιασμένης παραγωγής και της κοινωνικής ιδιοκτησίας, με στόχο το βάθεμα των σοσιαλιστικών σχέσεων παραγωγής. Στα πρώτα βήματα της σοσιαλιστικής οικοδόμησης, ανάλογα με τις συνθήκες και τα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει, μπορεί να επιτρέψει, κάτω από όρους, τη δράση ενός μέρους κεφαλαίου, του μη μονοπωλιακού.

Ανάλογα με τις διεθνείς συνθήκες και τον περίγυρο της χώρας, θα αναπτυχθούν διακρατικές σχέσεις, με αμοιβαίο όφελος, ανάμεσα στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες, ιδιαίτερα με χώρες που το επίπεδο ανάπτυξής τους, η φύση των προβλημάτων και των άμεσων ενδιαφερόντων τους μπορεί να εξασφαλίσει μια τέτοια ωφέλιμη συνεργασία.

Η Ελλάδα, που βρίσκεται στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, ανήκει σε γεωγραφικοστρατηγικό χώρο στον οποίο αντικειμενικά υπάρχουν κράτη και λαοί που έχουν άμεσο συμφέρον να αντισταθούν στα οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά κέντρα του ιμπεριαλισμού.

Η σοσιαλιστική πολιτιστική πολιτική, τόσο στην εκπαιδευτική όσο και στην πολιτιστική της πλευρά, έχει στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου. Συνδέει τη γενική μορφωτική ανάπτυξη με την επαγγελματική και επιστημονική ειδίκευση. Τη γενική πολιτιστική ανάπτυξη με την διαμόρφωση σοσιαλιστικής συνείδησης, η οποία κυρίως εκφράζεται στη στάση απέναντι στην εργασία και την κοινωνική ιδιοκτησία.

Με την επαναστατική κατάκτηση της εξουσίας από την εργατική τάξη και τους συμμάχους της αρχίζει η μεταβατική περίοδος από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό. Η ταξική πάλη δεν σταματά, αλλάζουν οι μορφές εκδήλωσής της. Οι επιβιώσεις και συνέπειες από τα κατάλοιπα του καπιταλισμού παραμένουν για σχετικά μεγάλο διάστημα, ανάλογα με τις συγκεκριμένες συνθήκες της κάθε χώρας. Η νίκη της σοσιαλιστικής επανάστασης δεν εξαλείφει τα αποτυπώματα αυτά αυτόματα, αλλά σε μια πορεία, ανάλογα με τις εσωτερικές συνθήκες και την επίδραση των διεθνών εξελίξεων. Ακόμα και μετά την οικοδόμηση των βάσεων του σοσιαλισμού και την κατάργηση της καπιταλιστικής ιδιοκτησίας υπάρχει αντικειμενική, υλική βάση, για την όξυνση παλιών και την εμφάνιση νέων αντιθέσεων. Όπως έδειξε η πείρα της σοσιαλιστικής οικοδόμησης του 20ού αιώνα, η υποτίμηση των αντιθέσεων μπορεί να οδηγήσει στη μετεξέλιξη τους σε σοβαρούς ανταγωνισμούς, στην υπόσκαψη της σοσιαλιστικής οικοδόμησης, στην ενίσχυση των στοιχείων της αντεπανάστασης, στην παλινόρθωση του καπιταλισμού.

Ο σοσιαλισμός αποτελεί κοινωνία που η γέννηση και η ανάπτυξή της είναι αδιάρρηκτα δεμένη με την καθοδηγητική δράση του Κομμουνιστικού Κόμματος, ως προμαχώνα της κοινωνικής προόδου. Ο πρωτοποριακός καθοδηγητικός ρόλος του Κόμματος αναπτύσσεται, επιβεβαιώνεται και κατοχυρώνεται στη δράση, στη ζωή.

Βασική προϋπόθεση αποτελεί η διαλεκτική σχέση κόμματος εξουσίας - μαζών, η ζωντανή του σύνδεση με την εργατική τάξη, τις εργατικές και τις άλλες λαϊκές οργανώσεις. Η σοσιαλιστική οικοδόμηση δεν είναι υπόθεση μιας επαναστατικής πρωτοπορίας που ασκεί εξουσία. Είναι υπόθεση της εργατικής τάξης, όλου του λαού.

Αποφασιστικό ρόλο παίζει η κοινωνική σύνθεση του Κόμματος, η πολιτική ανάδειξης εργατικών στελεχών, η ανάπτυξη της θεωρητικής και ιδεολογικής δουριάς. Ο πρωτοποριακός ρόλος του Κόμματος συνδέεται και με την ικανότητά του να αναπτύσσει και να εμπλουτίζει την επαναστατική θεωρία με τη συνεχή μελέτη θεωρητικών και επιστημονικών ζητημάτων και τη γενίκευση της πείρας από τα νέα προβλήματα και τις αντιθέσεις που πρέπει να λύνει η οικοδόμηση του σοσιαλισμού.

Η ικανότητα του σοσιαλιστικού κοινωνικού συστήματος να υπερασπίζεται τον εαυτό του δε σταματά μόνο στην προσπάθεια για την πρόοδο και ανάπτυξη της σοσιαλιστικής οικονομίας και την αμυντική θωράκισή της. Συνεχίζεται και στην

προσπάθεια να αναπτύσσεται και η ιδεολογική θωράκιση της εργατικής τάξης, γενικότερα του λαού, με την επίγνωση ότι ο ιμπεριαλισμός δεν παραιτείται από την προσπάθεια υπονόμευσης και ανατροπής της νέας κοινωνίας.

Η πρόοδος στη σοσιαλιστική οικοδόμηση εξαρτάται από τη διαπαιδαγώγηση του νέου τύπου ανθρώπου, που, μέσα σε σύνθετες και αντίξοες συνθήκες, μετέχει ενεργά και υπεύθυνα στη σοσιαλιστική οικοδόμηση. Από τη συνεχή επαγρύπνηση και έγκαιρη αντιμετώπιση παραβιάσεων αρχών.

Το Κόμμα, ως πρωτοπορία της εργατικής τάξης, της τάξης που είναι σε θέση να εκφράσει και να υπερασπίσει τα συνολικά συμφέροντα της σοσιαλιστικής κοινωνίας, αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα του λαού. Επιβεβαιώνει τον πρωτοπόρο και καθοδηγητικό του ρόλο συνδυάζοντας σωστά τα καθήκοντα εξουσίας με το καθήκον της ιδεολογικής καθοδήγησης της εργατικής τάξης, των λαϊκών μαζών, για την ενεργητική συμμετοχή τους στην οικοδόμηση και στην διεύθυνση των κοινωνικών και πολιτικών υποθέσεων.

Η λαϊκή συμμετοχή και ο κοινωνικός έλεγχος, η προσέλκυση των εργαζομένων στην άσκηση των λειτουργιών της εξουσίας, δεν είναι ούτε αυθόρμητη διαδικασία ούτε εύκολη υπόθεση. Η σοσιαλιστική οικοδόμηση δε γίνεται στο έδαφος μιας ταξικά ομοιογενούς κοινωνίας. Η ζωντανή καθοδηγητική σχέση του Κόμματος με τους εργαζομένους και τις μαζικές τους οργανώσεις εξαρτάται από τη διατήρηση και ανάπτυξη των επαναστατικών χαρακτηριστικών του στις πιο διαφορετικές ιστορικές συνθήκες.

Το ΚΚΕ θα έχει στο κέντρο της προσοχής του την ανάπτυξη της λαϊκής πρωτοβουλίας, την αξιοποίηση του ρόλου των εργατικών ομάδων και των εμπειρών και ειδικευμένων στελεχών, τη ζωντανή δημοκρατική λειτουργία της κατώτερης βαθμίδας οργάνων διοίκησης και εξουσίας.

Θα αναπτύσσει συστηματική ιδεολογικοπολιτική, διαπαιδαγωγική δουριά, ώστε η σχέση των εργαζομένων με τη σοσιαλιστική ιδιοκτησία να μη μετατραπεί σε υπαλληλική σχέση. Να μην αμβλυνθεί η εργασιακή πειθαρχία και η συνυπευθυνότητα, ιδίως στους εργαζόμενους εκείνους που τις απέκτησαν στις συνθήκες ενθουσιασμού της επαναστατικής περιόδου. Θα επαγρυπνά ώστε να αποτρέπονται φαινόμενα αυθαιρεσίας, διακρίσεων και προνομίων.

Οι αρνητικές επιδράσεις στη σοσιαλιστική συνείδηση της εργατικής τάξης, του λαού γενικότερα, μπορεί να μετριάζονται, να αμβλύνονται, να ανατρέπονται. Αυτό εξαρτάται από το βαθμό επίγνωσης των νέων φαινομένων και αντιθέσεων που προκύπτουν στην πορεία της σοσιαλιστικής οικοδόμησης. Εξαρτάται από την ετοιμότητα, την επαγρύπνηση, τη δράση του Κόμματος, του σοσιαλιστικού κράτους.

Η εσωκομματική δημοκρατία και συλλογικότητα στη λειτουργία του Κόμματος, η συνεπής τήρηση των αρχών και κανόνων στη λειτουργία του, είναι σημαντικές προϋποθέσεις για την προφύλαξη από παρεκκλίσεις και παραβιάσεις.

Το ΚΚΕ σε συνθήκες εξουσίας πρέπει να κατοχυρώνει στον προσανατολισμό και στη δράση του: Τη σταθερή φροντίδα για την ανάπτυξη της συλλογικότητας, της δημοκρατικής εσωκομματικής ζωής. Την καλλιέργεια και αξιοποίηση της πρωτοβουλίας των εξωκομματικών οργανώσεων. Την αποτελεσματικότητα στον έλεγχο από πάνω προς τα κάτω και κυρίως από κάτω προς τα πάνω. Την κριτική και αυτοκριτική εξέταση της δουλιάς των στελεχών. Την ανάκλησή τους, όταν η δράση τους δεν είναι θετική.

Η αυστηρότητα απέναντι στα στελέχη που παραβιάζουν τις αρχές και τους κανόνες λειτουργίας του Κόμματος, την κομμουνιστική ηθική, είναι αδήριτη ανάγκη, αποφασιστικής σημασίας πρόβλημα, ιδιαίτερα για τα κόμματα εξουσίας που οικοδομούν το σοσιαλισμό.

Παρά τις μεγάλες σημερινές δυσκολίες, οι κομμουνιστές διατηρούμε την αισιοδοξία μας. Η ανθρωπότητα θα προχωρήσει μπροστά. Η εργατική τάξη θα πάρει τις τύχες της στα δικά της χέρια, σε κοινή δράση με τα άλλα καταπιεζόμενα λαϊκά στρώματα. Με αυτή τη βεβαιότητα το ΚΚΕ εκθέτει ανοικτά το Πρόγραμμά του, φιλοδοξώντας να γίνουν οι ιδέες του υλική δύναμη για τη ριζική κοινωνική αλλαγή. Η οικοδόμηση του σοσιαλισμού θα ανοίξει μια νέα εποχή στην ιστορία του ελληνικού λαού και της χώρας μας.

Μάης 1996